

Amsterdamse gedragscode Flora- en faunawet

Vanaf 1 februari 2010 is de gemeente Amsterdam wettelijk verplicht om te handelen volgens de Amsterdamse Gedragscode Flora- en faunawet. De Amsterdamse gedragscode is in opdracht van het College van Burgemeester & Wethouders, in nauwe samenwerking met de stadsdelen en de grootste 'groenbeheerders' van Amsterdam (Amsterdamse Bos en Haven Amsterdam), opgesteld door de Dienst Ruimtelijke Ordening (DRO) en goedgekeurd door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en kenbaar gemaakt in de Staatscourant van 22 december 2009, nr. 19861.

De gedragscode is van toepassing binnen de grenzen van de gemeente Amsterdam, het beheergebied van het Amsterdamse Bos en op alle medewerkers van de gemeente Amsterdam die zelf of samen met anderen werkzaamheden uitvoeren of die daartoe opdracht geven aan derden. Dat laatste is van groot belang: is het geen project van de gemeente of heeft de gemeente daar geen opdracht toe gegeven dan is de gedragscode niet van toepassing. Burgers, aannemers en woningcorporaties die niet volgens een gedragscode werken zullen wanneer hun handelen in strijd is met de Flora- en faunawet een ontheffing moeten aanvragen.

Natuurbeschermingswetten

De Nederlandse natuur wordt door de wet op twee manieren beschermd. De gebiedsbescherming is geregeld in de Natuurbeschermingswet en de soortenbescherming in de Flora- en Faunawet.

De Natuurbeschermingswet (1998) regelt de bescherming van natuurgebieden, de zogenaamde Natura 2000 gebieden, die in het kader van Europese afspraken (Vogel- en Habitatrictlijn) beschermd moeten worden. In Nederland zijn inmiddels 162 gebieden aangemeld als Natura 2000 gebied.

De bescherming in Nederland van plant- en diersoorten is geregeld in de Flora- en faunawet. Deze wet is erop gericht om de Nederlandse biodiversiteit te beschermen en de dieren en planten binnen de Nederlandse wetgeving de plek te geven die hen volgens de Europese afspraken toekomt. De Flora- en faunawet is sinds 1 april 2002 van kracht en heeft de Vogelwet (1936), de Jachtwet, een deel van de Natuurbeschermingswet en de Wet bedreigde uitheemse diersoorten vervangen. De Flora- en faunawet bevat een aantal verbodsbepalingen om er voor te zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten, te weten:

- **Artikel 8: Het is verboden (beschermde) planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen;**
- **Artikel 9: Het is verboden (beschermde) dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;**
- **Artikel 10: Het is verboden (beschermde) dieren opzettelijk te verontrusten;**
- **Artikel 11: Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van (beschermde) dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren;**
- **Artikel 12: Het is verboden eieren van (beschermde) dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.**

Gedragscode

Op 23 februari 2005 is het "Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen" (AMvB artikel 75) in werking getreden. Eén van de belangrijkste wijzigingen geregeld in dit 'Vrijstellingsbesluit' geldt voor regelmatig terugkerende werkzaamheden, zoals het onderhoud aan vaarwegen of het maaien van graslanden, die al langer op dezelfde manier worden uitgeoefend en kennelijk niet hebben verhinderd dat een beschermde soort zich in het gebied heeft gevestigd. Voor deze terugkerende werkzaamheden ('bestendig beheer en onderhoud' of 'bestendig gebruik') kan een vrijstellingsregeling in wer-

king treden als wordt voldaan aan bepaalde criteria. De criteria die worden gehanteerd bij het opstellen van de vrijstellingsregeling zijn de *zeldzaamheid* van soorten en de *ingrijpendheid* van activiteiten. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter het beschermingsregime (zie figuur 1). Ook voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting kan een vrijstelling gelden, al is deze minder omvattend dan de vrijstelling voor terugkerende werkzaamheden. Voor activiteiten met een ander karakter dan bestendig gebruik, beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling geldt de gedragscode niet; in dat geval is altijd een ontheffing nodig.

Om gebruik te kunnen maken van de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen, beheer en gebruik, is voor vogels en de soorten genoemd in de AMvB artikel 75 een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode nodig. Een gedragscode is niet verplicht maar dan moet voor ieder project of beheeractiviteit in een terrein waar beschermde soorten voorkomen de ontheffingsprocedure worden doorlopen; zonder gedragscode geldt de vrijstelling niet. De gedragscode is NIET van toepassing op beschermde natuurgebieden welke vallen onder de Natuurbeschermingswet 1998. De gedragscode beschrijft hoe bij bepaalde ruimtelijke ingrepen en beheerwerkzaamheden activiteiten kunnen worden vermeden die schadelijk zijn voor beschermde dieren en planten. Zo staat bijvoorbeeld in de gedragscode dat bij bouwrijp maken rekening moet worden gehouden met broedvogels, broedkolonies en andere vaste verblijf- en rustplaatsen van vogels zoals IJsvogel, Oeverwaluw en Havik of hoe te handelen bij het renoveren van kademuren als daar Steenbreekvaren of Tongvaren op groeien. Een ander voorbeeld is dat bij het dempen of baggeren van sloten

gewerkt moet worden in de richting van de sloten die gehandhaafd blijven, zodat vissen daar naar toe kunnen uitwijken.

Voor een aantal met name genoemde beschermde plant- en diersoorten (behalve vogels) wordt de mate van zeldzaamheid gebruikt, waardoor verschillende vrijstellingsmogelijkheden ontstaan:

- Voor een aantal algemeen voorkomende plant- en diersoorten geldt een algemene vrijstelling. Wel is de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in dat iedereen zorgvuldig om dient te gaan met planten, in het wild voorkomende dieren en hun leefomgeving. De gedragscode is niet van toepassing op deze algemene soorten.
- Voor een aantal minder algemene, veelal vrij zeldzame en/of bedreigde soorten geldt alleen een vrijstelling wanneer men beschikt over een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Zonder geldige gedragscode is een ontheffing nodig.
- Voor zeldzame en veelal bedreigde soorten is de vrijstelling afhankelijk van het soort werkzaamheden. Wanneer de uitvoerder beschikt over een goedgekeurde gedragscode, geldt

voor werkzaamheden die kunnen worden aangeduid als 'bestendig beheer en onderhoud' van watergangen, bermen en werkzaamheden in het kader van natuurbeheer een vrijstelling voor artikel 8 t/m 12. Bij een geldige gedragscode geldt deze vrijstelling ook voor 'bestendig beheer en onderhoud' in landbouw en bosbouw of 'bestendig gebruik', behalve voor artikel 10 (het opzettelijk verontrusten). Voor activiteiten die vallen onder 'ruimtelijke ontwikkeling en inrichting' geldt de vrijstelling sowieso niet en zal, wanneer effecten op deze zeldzame soorten worden verwacht, een ontheffing moeten worden aangevraagd. Daarbij kan nooit een ontheffing worden verkregen voor artikel 10.

Vogels hebben een aparte plek in de Flora- en faunawet. Alle vogelsoorten in Nederland die van nature in het wild voorkomen (of zijn uitgezet in het kader van fokprogramma's, zoals de Ooievaar) zijn wettelijk beschermd. Het is verboden vogels te doden of te verontrusten en nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen te verstoren. In het algemeen geldt voor bovengenoemde categorieën van activiteiten een vrijstelling indien gehandeld wordt volgens de

Figuur 1: Overzicht van mogelijkheden tot vrijstelling van artikel 8-12

Categorie	Algemene soorten	Minder alg. soorten	Zeldzame soorten	Vogelsoorten
Bestendig beheer en onderhoud				
Bestendig gebruik				
Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting				
Overige activiteiten				
	Algemene vrijstelling, wel algemene zorgplicht			
	Vrijstelling, mits in het bezit van een goedgekeurde gedragscode			
	Ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet is verplicht			

Figuur 2: Voorbeeld van een kalender uit de Amsterdamse gedragscode

Snoeien, kappen en vervangen van alleenstaande bomen / laanbeplanting

Periode soorten	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Planten												
Vleermuizen												
Overige zoogdieren												
Broedvogels												
Reptielen												
Amfibieën												
Vissen												
Insecten												
	Geen maatregelen nodig, wel algemene zorgplicht van toepassing											
	Activiteit uitvoeren onder voorwaarden (zie onder)											
	Activiteit niet uitvoeren											

Voorwaarden waaronder handeling in gele periode kan worden uitgevoerd:

- Vleermuizen: Bomen met holten, spleten of rottingsgaten geschikt voor vleermuizen worden op kaart aangegeven en bij werkzaamheden ontzien. Laanbomen met een functie als vliegroute voor vleermuizen worden gefaseerd gedund in de winterperiode (oktober-februari). In overleg met een deskundige wordt overlegd of herplant noodzakelijk is. Indien door de dunning het functioneren van de vliegroute wordt aangetast dan is ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk.
- Zoogdieren: Bomen met in gebruik zijnde nesten van Eekhoorn worden in de voortplantingsperiode (1 februari-30 augustus) ontzien; bij het vellen en verwijderen van materiaal worden oeverstroken langs water met Waterspitsmuis en Noordse woelmuis ontzien.
- Broedvogels: Bomen met in gebruik zijnde nesten/holen van broedvogels worden op kaart aangegeven en bij werkzaamheden ontzien. In overleg met een deskundige wordt bepaald tot welke afstand er van het nest/broedhol gewerkt kan worden. Bomen met bewoonde of bewoonbare horsten van roofvogels worden op kaart aangegeven en bij werkzaamheden ontzien. In overleg met een deskundige wordt bepaald tot welke afstand er van de horst gewerkt kan worden.
- Reptielen: Indien de plek onderdeel is van een overwinteringsplaats wordt in overleg met een deskundige bepaald of en hoe de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.
- Planten, Amfibieën, Vissen, Insecten: Niet van toepassing.

FOTO: TOM VISBEEK, fleuropark, 15 april 2010

Voor de Grote Bonte Specht is het moeilijk alternatieve nestgelegenheid aan te bieden

Voor elk (ruimtelijk) plan of project wordt met betrekking tot het plangebied een stappenplan opgesteld

▶ STAP 1

Bepalen van te verwachten soorten en inventarisatie

Voor in het betreffende gebied te verwachten beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet wordt de Ecologische Atlas Amsterdam geraadpleegd en een Natuurtoets uitgevoerd.

▶ STAP 2

Bepalen van effecten

Indien een ingreep negatieve effecten kan hebben op zeldzame en minder algemene soorten of broedvogels, wordt vastgesteld of de ingreep leidt tot overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet.

▶ STAP 3

Alternatievenonderzoek

Zijn er alternatieven (voorkomen, mitigeren, compenseren) voorhanden om de overtreding te niet te doen; zo niet, dan stap 4a of 4b.

▶ STAP 4A

Toepassing gedragscode

Bij te verwachten schade aan minder algemene soorten wordt, indien mogelijk, gewerkt conform de maatregelen zoals vermeld in de gedragscode.

▶ STAP 4B

Aanvraag ontheffing

Bij te verwachten schade aan zeldzame soorten of broedvogels met een vaste rust- en verblijfplaats, wordt een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet aangevraagd.

geldende gedragscode. Voor alle andere activiteiten moet een ontheffing aangevraagd worden. In de Amsterdamse gedragscode is qua vogelbescherming voor een zwaardere toets gekozen, vergelijkbaar met die voor zeldzame en veelal bedreigde soorten.

Gedragscode van de gemeente Amsterdam

In 2005 heeft de gemeenteraad van Amsterdam ingestemd om de verplichtingen die voortkomen uit de Flora- en faunawet in haar planvorming op te nemen. Producten en te nemen

acties met betrekking tot de Flora- en faunawet zijn inventariseren van natuurwaarden, de natuurtoets en de implementatie van de natuurtoets (voorkomen, mitigeren en compenseren). In de Amsterdamse gedragscode wordt een onderscheid gemaakt in uitvoer van ruimtelijke werkzaamheden en uitvoer van beheer- en onderhoudswerkzaamheden.

Ruimtelijke werkzaamheden

Voor elk (ruimtelijk) plan of project wordt met betrekking tot het plangebied een stappenplan opgesteld welke wordt doorlopen om vast te stellen of en met welke beschermde soorten bij uitvoering rekening moet worden gehouden. Nevenstaand schema legt uit wat de stappen inhouden.

Indien gehandeld kan worden volgens de gedragscode, dan wordt er gewerkt in veilige perioden zoals aangegeven in de verschillende kalenders voor werkzaamheden bij ruimtelijke ingrepen. Figuur 2 geeft een voorbeeld van een kalender.

Beheer- en onderhoudswerkzaamheden

De gedragslijnen voor beheer en onderhoud zijn van toepassing op zeldzame en minder algemene soorten en op alle vogelsoorten.

Indien geen van deze soorten aanwezig zijn in de directe omgeving van de activiteit, zijn werkzaamheden gericht op voortzetting van het huidige beheer het gehele jaar door mogelijk zonder maatregelen. Bij andersoortige werkzaamheden, of indien een van deze soorten wel aanwezig is op de plaats van de uit te voeren werkzaamheden, zijn de werkzaamheden in bepaalde perioden niet of onder voorwaarde toegestaan.

Bij de uitvoering van beheer en onderhoud wordt in beginsel rekening gehouden met de meest kwetsbare periode voor de betreffende plant- en diersoorten. Beheerwerkzaamheden

zoals maaien en snoeien worden in de gedragscode in de vorm van kalenders, die de juiste perioden voor beheer- en onderhoudshandelingen weergeven, weergegeven (figuur 2).

Checklijst broedvogels in Amsterdam

Binnen de Amsterdamse gemeentegrenzen komen circa 300 beschermde plant- en diersoorten voor. Daarnaast heeft de stad een aantal biotopen die karakteristiek zijn voor Amsterdam, zoals brak water, grachtenmuren en veenweiden. Om de bijbehorende dieren en planten niet te verliezen is het wenselijk soorten op te nemen in het soortenbeleid. Het is echter onwerkzaam om het soortenbeleid voor al deze soorten te specificeren. Daarom is een selectie gemaakt van soorten waarvoor opname op de Amsterdamse "doelsoortenlijst" uit beheers- en beleidsoogpunt relevant is. Op deze doelsoortenlijst staan alle zeldzame en minder algemene soorten en een selectie van broedvogels. Deze laatste selectie is tot stand gekomen op basis van het feit of de vogelsoort broedt binnen de gemeentegrenzen en of de gemeente Amsterdam voor deze soort een nationale verantwoordelijkheid heeft.

Daarnaast staan in de Amsterdamse gedragscode op zogenaamde checklijsten alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet, waarvan op dit moment bekend is dat zij binnen de gemeente Amsterdam met zekerheid voorkomen. Voor de ruimtelijke verspreiding van deze soorten in de regio Amsterdam wordt verwezen naar www.flora-fauna.amsterdam.nl.

In figuur 3 is de checklijst voor de Amsterdamse vogels weergegeven zoals deze is opgenomen in de Amsterdamse gedragscode. De Rode lijstsoorten (soortnaam in rood), de doelsoorten van de gemeente Amsterdam (vetgedrukt) en de jaarrond beschermde soorten (cursief)

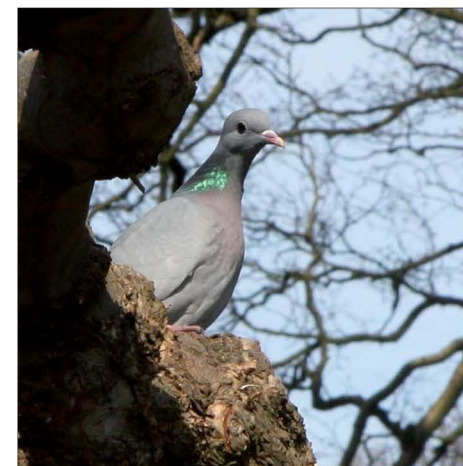

FOTO: ELS VELZING, nieuwe oosterbegraafplaats, 20 maart 2011

Holenduif, een typische holenbroeder, die ook nog wel eens in een nestkast wil broeden

worden hier genoemd. Een soort kan wat dit betreft in meerdere categorieën vallen: zo is de Slechtvalk een Rode lijstsoort, een doelsoort van de gemeente én is jaarrond beschermd. In de checklijst is in de kolom 'presentie in Amsterdam' aangegeven in hoeveel kilometerhokken de soort is aangetroffen in de periode 1998-2008. Amsterdam bestaat uit 475 kilometerhokken, waarvan circa 40 kilometerhokken alleen uit water bestaan. Verder wordt aangegeven of de soort een koloniebroeder is, of het mogelijk is voor de soort om zelfstandig gebruik te maken van alternatieve natuurlijke nestgelegenheid en of het mogelijk is om de soort met goede kans van slagen kunstmatige alternatieve nestgelegenheid aan te bieden.

Een aantal vogelsoorten gebruikt meerdere malen en/of jaarrond hetzelfde nest. Voor de volgende categorieën van vaste nesten zijn de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet ook buiten het broedseizoen van toepassing:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

Voor alle vogelsoorten geldt dat ze binnen de broedtijd nooit verstoord mogen worden. Voor veel van de soorten op de checklijst wordt aangegeven hoe ermee om te gaan buiten de broedtijd:

0. Geen actie nodig
 1. Omgevingscheck
 2. Compenserende maatregelen
 3. geen vrijstelling > ontheffing aanvragen
- De omgevingscheck houdt in dat vastgesteld

wordt (door een deskundige) of een soort voldoende gelegenheid heeft om in de omgeving zelfstandig een vervangend nest te zoeken/bouwen. Indien niet voorhanden, dan wordt - voor zover mogelijk - alternatieve nestgelegenheid aangeboden. Indien dit niet mogelijk is, wordt ontheffing aangevraagd. Dit betekent niet dat ontheffing altijd verleend zal worden. Indien wel ontheffing wordt verleend, worden vaak compenserende maatregelen opgelegd.

Handhaving

Op dit moment ziet de Algemene Inspectiedienst (AID) van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (ELI) toe op de toepassing en het juiste gebruik van de gedragscode. De plannen van het huidige kabinet zijn om de handhaving en het verlenen van de ontheffingen per 2011 te decentraliseren naar de provinciale overheid. Hoe deze voornemens precies uitpakken is nog geheel onduidelijk. Maar ook lokale bewoners en de verschillende natuurorganisaties kunnen (ongevraagd) de gemeente adviseren en volgen in de uitvoering van de gedragscode.

Meer informatie

Het Ministerie van LNV heeft een handzame brochure over de Flora- en Faunawet beschikbaar: "Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten!" De brochure is te downloaden op www.rijksoverheid.nl.

De Gedragscode Flora- en faunawet van de gemeente Amsterdam en bijbehorende producten zijn op www.flora-fauna.amsterdam.nl in te zien en te downloaden.

Geert Timmermans

Figuur 3: Checklijst Amsterdamse broedvogels (Rode lijstsoorten, doelsoorten en jaarrond beschermde soorten)

Checklijst BROEDVOGELS	presentie in A'dam	kolonie-broedvogel	alternatief zelfstandig gebruiken	alternatief aanbieden	categorie vaste nesten	Wat te doen buiten broedtijd?
Appelvink	2					
Baardmannetje	?					
Bergeend	21					
Blauwborst	27					
Blauwe Reiger	28	J	redelijk	moeilijk	5	1. omgevingscheck*
Boerenzwaluw	44	(J)	redelijk	goed	5	1. omgevingscheck*
Bontbekplevier	9					
<i>Bonte Vliegenvanger</i>	3		redelijk	goed	5	1. omgevingscheck*
<i>Boomklever</i>	5		redelijk	mogelijk	5	1. omgevingscheck*
<i>Boomkruiper</i>	72		redelijk	mogelijk	5	1. omgevingscheck*
Boompieper	1					
Boomvalk	17				4	3. geen vrijstelling > ontheffing
Bosrietzanger	50					
<i>Bosuil</i>	16		redelijk	redelijk	5	1. omgevingscheck*
Braamsluiper	46					
Brandgans	4					
Bruine Kiekendief	22					
Buidelmees	5					
<i>Buizerd</i>	2		redelijk	moeilijk	4	1. omgevingscheck*
Dodaars	10					
Dwergstern	2					
<i>Ekster</i>	149		goed	moeilijk	5	0. geen actie nodig
Fazant	73					
Fitit	110					
Fuut	115					
<i>Gekraagde Roodstaart</i>	5		redelijk	goed	5	1. omgevingscheck*
Gele Kwikstaart	13					
Gierzwaluw	41	J	klein	goed	2	2. compenserende maatregelen
Grasmus	54					
Graspieper	31					
Grauwe Gans	6					
<i>Grauwe Vliegenvanger</i>	30		redelijk	goed	5	1. omgevingscheck*
Groene Specht	14				5	3. geen vrijstelling > ontheffing
Groenling	98					
<i>Grote Bonte Specht</i>	32		redelijk	moeilijk	5	1. omgevingscheck*
<i>Grote Gele Kwikstaart</i>	?				3	3. geen vrijstelling > ontheffing
Grote Lijster	6					
Grutto	33					
<i>Havik</i>	4				4	3. geen vrijstelling > ontheffing
Heggenmus	135					
<i>Holenduif</i>	34		redelijk	redelijk	5	1. omgevingscheck*

rode lijstsoort

doelsoortenlijst

jaarrond beschermd

Checklijst BROEDVOGELS	presentie in A'dam	kolonie-broedvogel	alternatief zelfstandig gebruiken	alternatief aanbieden	categorie vaste nesten	Wat te doen buiten broedtijd?
Houtduif	106					
Huismus	143	J	klein	goed	2	2. compenserende maatregelen
Huiszwaluw	17	J	redelijk	goed	5	1. omgevingscheck*
Ilsvogel	42		redelijk	redelijk	5	1. omgevingscheck*
<i>Kauw</i>	58		goed	redelijk	5	0. geen actie nodig
Kemphaan	8					
<i>Kerkuil</i>	2		klein	goed	3	2. compenserende maatregelen
Kievit	65					
<i>Kleine Bonte Specht</i>	2				5	3. geen vrijstelling > ontheffing
Kleine Karekiet	91					
Kleine Mantelmeeuw	3					
Kleine Plevier	20					
Kluut	10					
Kneu	51					
Knobbelzwaan	24					
Koekoek	51					
Kokmeeuw	9					
<i>Koolmees</i>	118		zeer goed	goed	5	0. geen actie nodig
Krakeend	19					
Kuifeend	40					
Kwak	1					
Lepelaar	?					
Matkop	13					
Meerkoet	140					
Merel	146					
Nachtegaal	29					
<i>Oeverzwaluw</i>	4	J	redelijk	goed	5	1. omgevingscheck*
<i>Ooievaar</i>	4		klein	goed	3	2. compenserende maatregelen
Paapje	2					
Patrijs	14					
<i>Pimpelmees</i>	97		zeer goed	goed	5	0. geen actie nodig
Purperreiger	?					
Putter	73					
Ransuil	32		klein	moeilijk	4	3. geen vrijstelling > ontheffing
Rietgors	55					
Rietzanger	44					
Ringmus	17		redelijk	goed	5	1. omgevingscheck*
<i>Roek</i>	3	J	klein	zeer moeilijk	2	3. geen vrijstelling > ontheffing
Roerdomp	3					
Roodborst	80					
Roodborsttapuit	?					

rode lijstsoort

doelsoortenlijst

jaarrond beschermd

Checklijst BROEDVOGELS	presentie in A'dam	kolonie-broedvogel	alternatief zelfstandig gebruiken	alternatief aanbieden	categorie vaste nesten	Wat te doen buiten broedtijd?
Scholekster	73					
Slechtvalk	3		klein	redelijk	3	3. geen vrijstelling > ontheffing
Slobeend	35					
Smient	2					
Snor	3					
<i>Sperwer</i>	41				4	3. geen vrijstelling > ontheffing
Spotvogel	33					
<i>Spreeuw</i>	122		goed	goed	5	0. geen actie nodig
Sprinkhaanzanger	23					
Stार्टmees	23					
<i>Steenuil</i>	3		klein	redelijk	1	2. compenserende maatregelen
Stormmeeuw	2					
Strandplevier	2					
Tafeleend	4					
Tjiftjaf	109					
<i>Torenvalk</i>	34		redelijk	goed	5	1. omgevingscheck*
Tuinfluitier	82					
Tureluur	46					
Turkse Tortel	60					
Veldleeuwerik	31					
Vink	34					
Visdief	13					
Vlaamse Gaai	51					
Waterhoen	106					
Waterral	13					
Watersnip	13					
Wielewaal	1					
Wilde Eend	125					
Winterkoning	141					
Wintertaling	4					
Witte Kwikstaart	93					
Wulp	10					
Zanglijster	85					
Zilvermeeuw	5					
Zomertaling	2					
Zomertortel	12					
<i>Zwarte Kraai</i>	105		goed	moeilijk	5	0. geen actie nodig
<i>Zwarte Roodstaart</i>	64		redelijk	goed	5	1. omgevingscheck*
Zwartkop	94					
Zwartkopmeeuw	4					

rode lijstsoort

doelsoortenlijst

jaarrond beschermd